

GÖTEBORGS 8:E
BAPTISTFÖRSAMLING

KALLELSEN TILL UTHÅLLIGHET OCH VISHET

Uppenbarelseboken 13:1-18 • Predikan G8B 2025-01-05 (Fågelberg) • Johnny Lithell

INLEDNING

Man kan lära sig mycket om en människa när man är tillsammans i en situation som är pressad. Jag minns till exempel från tiden jag spelade fotboll när vi spelade stora matcher hur vissa personer som vanligtvis var duktiga inte alls klarade pressen och hur andra presterade över sin vanliga förmåga. Jag har sett hur människors vänskap förändras när det kostar något att vara någons vän. Om någon är mobbad och man förlorar på att förknippas med den personen. De flesta försvinner och andra är kvar och betalar priset. Eller att vara kristen, för den delen. Vad händer med din kristna tro och din kristna livsstil när den sätts under press? Om det skulle vara förenat med fara att fira gudstjänst med sin församling – om du riskerade att kastas i fängelse eller om du riskerade att förlora jobbet för att du går till kyrkan varje söndag – skulle du ändå göra det?

I det förra kapitlet, Uppenbarelsebokens tolfte kapitel, introducerades vi till vad man skulle kunna säga är själva grundtemat i Uppenbarelseboken, nämligen draken och drakens kamp mot Kristus och hans församling. I de kommande kapitlen kommer vi att se hur den här konflikten förklaras. Det tolfte kapitlet slutade med att draken stod på stranden, det vill säga, precis på gränsen mellan land och hav. Han är vet att hans tid är kort och därför förföljer han Guds församling i stor vrede.

Idag får vi se två av drakens medhjälpare, två instrument som han använder i sitt krig mot Guds församling. Det är två vilddjur. Det ena kommer upp ur havet och det andra kommer upp ur jorden. Det ena är ett nästan obeskrivligt skräckinjagande monster. Det andra har ett harmlöst utseende och är av just den anledningen ännu farligare än den första. Det första kan sägas vara Satans händer. Det andra kan sägas vara Satans sinne. Det första representerar hur Satan för krig mot församlingen i och genom politiska strukturer och regeringar i världen, med militär makt och politiska lagar. Det andra representerar hur Satan för krig mot församlingen genom falsk religion.

I nästa kapitel, 14:8, introduceras vi till ytterligare en satanisk medhjälpare, nämligen Babylon som är den stora skökan. Så man kan säga att Uppenbarelseboken nämner tre verktyg som Satan använder: förföljelse genom militär och politisk makt, falsk tillbedjan och till sist förförelse. Förföljelse, falsk tillbedjan och förförelse. Men det sista återkommer vi till när vi kommer till de texterna.

Frågan är hur vi som kristna ska kämpa emot den här sortens krafter. De är utformade för att få oss att glömma vilka vi är och misströsta på Guds godhet och makt, och få oss att förtvivla. Så hur kämpar vi emot? Texten ger två tydliga uppmaningar, en efter varje beskrivning av respektive vilddjur. I vers 10 kallas vi till uthållighet och tro. Och i vers 18 kallas vi till vishet.

Så vi får se något av hur Satan för krig mot kyrkan. Och vi får se något av hur den sanna kyrkan kämpar emot. Nu går vi in i texten. Jag delar upp predikan i två punkter utifrån texten. Först ska vi titta på verserna 1-10 och vilddjuret från havet och därefter ska vi titta på verserna 11-18 och vilddjuret från jorden.

I. VILDDJURET FRÅN HAVET

Texten börjar med att beskriva vilddjurets utseende. Det hade tio horn och sju huvuden och tio kronor på sina horn och hädiska namn på sina huvuden. Det liknade en leopard, med fötter som en björn och gap som ett lejon. Ett av dess huvuden såg ut att blivit slaktat och dödat, men dess dödliga sår hade läkts.

Sedan beskriver texten hur hela jorden förundrade sig över vilddjuret och följde det. Vilddjuret använder sin mun för att häda Gud och det får makt att strida mot de heliga och besegra dem och det får makt över alla stammar och folk och språk och länder och alla jordens invånare tillber det.

Det är en bild av hur Satan skapar en pseudokristus, en falsk kristus, en kopia av Kristus som kung. Vi tillber den sanna Kristus som är kung, som ska komma med makt och härlighet och som utövar en kungs ämbete. Här har vi en falsk kung som verkar genom världsliga regeringar och politiska system.

Jag vill nämna fem karaktärsdrag hos denna falska Kristus, denna sataniska kung.

1. Stor makt

För det första: han har stor makt. De tio hornen är en bild på enormt stor makt, och på dessa tio horn har han tio kronor. På det sättet är han en kopia av draken. Sju huvuden och tio horn med kronor (draken har sju kronor, vilddjuret har tio). Och vi ser att han får makt över hela den icke-kristna världen. Alla tillber honom. Alla förundras över honom och alla följer honom.

Att vilddjuret beskrivs som fyra en leopard, en björn och ett lejon är en bild som är hämtad från profeten Daniels sjunde kapitel där Daniel ser fyra djur och där är det tydligt att de fyra djuren representerar fyra världsliga imperier; det babyloniska, det persiska, det grekiska och det romerska. Här får vi en bild som är en utveckling av det fjärde djuret Daniel ser, där man dessutom blandat in de tre första, vilket i sin tur blir ett sätt att tala om alla världsliga imperier.

Det får sin makt från draken, vilket leder till ett sorts världsherravälde och det för krig mot de heliga, det vill säga mot Guds församling. Det innebär att draken för krig mot Guds församling genom politiska makter. Det finns, med andra ord, en andlig makt bakom stora politiska händelser.

2. Många och lojala efterföljare

För det andra: vilddjuret har många och lojala efterföljare. Vi får flera markörer att det här vilddjuret är ett försök att kopiera Kristus. Det är en falsk Kristus, en anti-Kristus. Den tredje versen talar om att ett av dess huvuden såg ut att ha blivit slaktat och dödat, men dess dödliga sår hade läkts. Och hela jorden förundrade sig över vilddjuret och följde det. Det är ett tydligt försök att efterlikna Kristus i hans död och uppståndelse. Han vill framställa sig själv som värdig efterföljelse och tillbedjan.

Det finns många paralleller mellan detta vilddjur och Kristus. Båda framställs som slaktade och uppståndna (5:6; 13:3). Båda har efterföljare med märken på sina pannor (13:16; 14:1). Båda beskrivs i Uppenbarelseboken med horn (5:6; 13:1). Båda har makt över alla ”stammar och folk och språk och länder” (5:9; 7:9; 13:7; 17:12, 15). Båda får ta emot tillbedjan från hela världen (5:8-14; 13:4, 8). Och båda har en sista ankomst, fast den ena till evigt fördärv och den andra till evig seger (17:7-18).

Så denna falska kristus, denna falska kung, väcker hela världens förundran. Världen lägger märke till parallellerna till Kristus och förundras och följer honom. Det låter till och med som att de sätter sitt stora hopp till honom, när de frågar i vers 4 ”vem är som vilddjuret? Vem kan strida mot det?”

Vi människor imponeras av att någon har många efterföljare. Också i kyrkan. Vi är imponerade av stora församlingar och kända predikanter med stora plattformar. Och vi tänker så lätt att eftersom så många följer dem så måste det ju innebära att de göra någonting rätt. Och även om de själva inte skulle uttrycka det så har jag många gånger hört självsäkra pastorer resonera i stil med att det inte spelar så stor roll om man håller sig till Bibeln, så länge det lockar folk.

Det är exakt vad vilddjurets efterföljare skulle säga. ”Låt oss inte hålla på och bry oss så mycket om de där tråkiga och inskränkta och intoleranta sakerna som Bibeln säger. Låt oss istället vända kappan efter vinden och göra det som funkar! Vi måste tala om det som folk är intresserade av!

3. Blasfemisk ideologi

För det tredje vilddjuret är fullt av blasfemisk ideologi. Fyra gånger talar texten hur vilddjuret kännetecknas av hädelser. I vers 1 står det att hädiska namn står skrivna på dess sju huvuden. I vers 5 står det att han talar stora och hädiska ord i 42 månader. Och i vers 6 står det två gånger att han hädar Gud och Guds folk.

Här har vi återigen samma tidsangivelse som vi sett flera gånger tidigare. 42 månader, eller 3,5 år eller 1260 dagar. Det är en hänvisning till kyrkans tidsålder, som också kallas för den sista tiden. I Första Johannesbrevet 2:18 säger Johannes att den sista tiden är här och att redan då hade många antikrister trätt fram. Så de 42 månaderna sträcker sig mellan Jesu två ankomster. Den börjar när han föds som människa och den slutar när Kristus kommer tillbaka som kung i härlighet.

Men nu lever vi i de 42 månaderna. Och vilddjuret pumpar ut sin hädiska propaganda. Vi ser återigen att det vapen som han strider med är sin mun ur vilken det kommer stora och hädiska ord.

På den tid då Uppenbarelseboken skrevs fanns en väldigt tydlig koppling till detta med hädiska namn och hädiska ord eftersom de kristna levde under det romerska förtrycket där den romerska kejsaren påstod sig vara en gud och kallade sig själv för ”Herren” och även ”frälsare” och ”Guds son”. Och om man inte deltog i kejsardyrkan så förföljdes man. Det var inte något problem för de olika hedniska folken eftersom de hade många olika gudar. De kunde lätt lägga in kejsaren till skaran av offer som de offrade. Men för de kristna var det ett problem eftersom de visste att det bara finns en Gud och en Herre.

Så det finns en väldigt tydlig uppfyllelse och bakgrund till texten vi har. Men samma princip har fortsatt att vara verksam genom århundradena. Gång på gång genom historien har stora

världsledare trätt fram och de har gått fram med sådan kraft att det funnits ett religiöst skimmer kring dem. I modern tid kan vi tänka på Hitler som klev fram som en typ av frälsargestalt, men även de stora kommunistiska diktatorerna Lenin och Stalin och Mao och Pol Pot, och för all del Xi Jinping i Kina och Kim Jong-un i Nordkorea. Men det senaste valet i USA hade tydliga religiösa övertoner på båda sidor. Både sidor hävdade att om den andra kandidaten vann så skulle det i princip innebära slutet för USA som demokratisk nation. Och vi ska återkomma till det, men dessutom sitter påven i Rom och gör anspråk på att vara Kristi ställföreträdare och medlare mellan Gud och människor. Så det finns gott om hädiska anspråk också i vår tid, där stora skaror sätter sitt hopp till en sorts frälsarfigur som är full av stora ord.

4. Hat mot de heliga

För det fjärde: vilddjuret karaktäriseras av sitt hat mot de heliga. Den sjunde versen säger att han fick rätt att strida mot de heliga och besegra dem. Han är inte här för att få stor makt i största allmänhet. Han är här för att strida mot Guds församling.

Ibland använder vi ordet ”kulturkrigare” och det är sällan något positivt. Men låt oss inte vara förvirrade om att det pågår ett krig; att draken gör allt han kan för att besegra Guds församling och att detta krig också sker genom att påverka kulturens tänkesätt och politiska beslut. När det fattas politiska beslut om att göra förskolan obligatorisk eller ge rätt att döda barn i sin mammas mage är det ett uttryck för drakens kamp mot mänskligheten i allmänhet och mot de heliga i synnerhet.

Men notera, i den sjunde versen, att vilddjuret ”fick rätt” och att det ”fick makt”. Eftersom varken draken eller vilddjuret har någon makt i sig själva. Det är en makt de har blivit givna av Gud. Så även i en hotfull text som den här finns tydliga indikationer att dessa skräckinjagande monster bara kan röra sig inom de gränser som Gud har satt upp.

5. Verkar oövervinnelig

För det femte, och det sista kännetecknet: vilddjuret verkar oövervinneligt. Det ser ut som att han inte kan besegras. Den åttonde versen delar upp hela världens befolkning i två sorters människor: de som tillber vilddjuret och de som från världens skapelse har sina namn skrivna i livets bok som tillhör Lammet som är slaktat.

Det för oss återigen tillbaka till detta att när vi läser Uppenbarelseboken måste vi kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt. Å ena sidan är Satan besegrad. Å andra sidan har han fått en viss makt att förfölja och besegra Guds folk. Å ena sidan har Guds folk fått sigill på sina pannor och kommer att bevaras genom allt. Å andra sidan kommer de att besegras och dödas intill slutet.

Jag dödade en huggorm en gång. Jag körde en spade rakt igenom den, kanske en decimeter bakom ormens huvud. Och jag minns inte hur länge, men i säkert en timme satt den fast under spaden och högg omkring sig i en sorts dödsryckningar.

Satan är besegrad, vilket Jesus säger till exempel i Johannes 12:31 eller Paulus säger i Kolosserbrevet 2:15. Samtidigt är han rasande och förföljer Guds församling. Guds församling är förföljd. Samtidigt bevaras den till slutet. Båda tankarna är sanna och när vi klarar att hålla båda dessa tankar samtidigt är det en hjälp för oss att förstå Uppenbarelseboken.

I vers 9-10 får vi något som ser ut som en dikt eller ett ordspråk.

Uppenbarelseboken 13:9-10 (SFB-15)

°Du som har öron, hör: 10 Om någon ska gå i fångenskap, då går han i fångenskap. Om någon ska dödas med svärd, då dödas han med svärd. Här visar sig de heligas uthållighet och tro.

Det är inte direkt något som våra svenska, kristna bokförlag skulle ge ut. Det är ett uttryck för att det finns ett lidande som är bestämt för Guds församling. Det är ingenting vi kan backa ur. Det är ingenting vi kan undvika genom att försöka bygga en såkallad kristen nation. Om någon ska dödas med svärd, då dödas han med svärd.

Å andra sidan, stod det ju att alla jordens invånare kommer att tillbe vilddjuret utom de som från världens skapelse har sina namn skrivna i livets bok som tillhör Lammet. Så församlingens lidande under vilddjuret är bestämt. Men vår frälsning är lika bestämd. Våra namn skrevs i livets bok vid världens skapelse. Gud låter oss gå igenom lidande och vissa kommer till och med att dödas med svärd. Men han ger oss frälsningen av nåd, som en gåva, och han bevarar oss genom lidandet, även om det också innebär döden.

Kallelse till tro och uthållighet

Så vad kan vi då göra? Hur kämpar vi emot vilddjuret? Ja, till att börja med kan vi lägga märke till vad texten *inte* säger. Det är klart att det finns andra bibeltexter som breddar bilden, men vårt motstånd mot vilddjuret som verkar genom dessa politiska system och kulturer är inte att bygga ett eget vilddjur, ett eget politiskt system. Jag tror det är något gott att kristna engagerar sig politiskt och försöker att påverka beslut som fattas, men om vår strategi som kristen kyrka är att verka genom politiska strategier så är vi långt ifrån vad texten säger.

Texten ger en uppmaning och det är till uthållighet och tro. Uthållighet och tro. Gud är långt mindre intresserad av hur kristna lyckas att påverka politiska system än han är att kristna påverkas av de politiska system de lever under. Gud är långt mindre intresserad av att kristna har en strategi för att förändra den ogudaktiga regim de lever under än han är att denna ogudaktiga regim förändrar de kristna som lever under den. Den enda uppmaning texten ger är att spänna på oss beredskapens skor – surra dem hårt runt fotlederna och stampa ner dem i marken – dra på oss frälsningens hjälm, ställa oss skuldra mot skuldra och lyfta trons sköld och stå fast vad som än kommer.

Det här är något som alla kan göra, och något som alla behöver göra. Vissa av oss har stora följarskaror på sociala medier och är duktiga att argumentera och påverka. Och det kan finnas mycket gott i det. Men det är inte vad texten kallar oss till.

Den kallar oss att tro – att rikta våra tankar och vår förtröstan på den sanne Jesus Kristus som med sitt blod friköpte oss från syndens fördömelse. Att hålla fast vid honom som vår enda tröst och vårt enda hopp i livet och i döden. Och den kallar oss att hålla ut i det liv som Guds ord leder oss att leva.

Vänner, den bibliska uthålligheten kan beskrivas som vishet under press. Tron och gudsfruktan är vishetens begynnelse. Den kalibrerar oss och riktar oss mot Gud så att vi kan navigera genom livet genom att hålla fast vid det som är sant och gott. Uthållighet är att hålla fast vid visheten även när vi hamnar under svår press. Det är att fortsätta att tänka och göra det som är rätt även om vi är stressade och tycker att vi har fått vänta alldeles för länge. Även

om hela världen säger att vi är dårar. Även om våra egna känslor bedrar oss och vill få oss att gå en annan väg. Även när vi lider, och lida kommer vi att göra. Stå fasta. Håll fast. Håll kvar.

Det finns mycket mer jag skulle vilja säga om det här, till exempel hur man bygger sitt liv så att man kan stå kvar i tro och uthållighet. Det börjar med de små detaljerna som man gör till en vana så att de till sist blir som en del av en. Att gå på gudstjänst varje vecka tills det är en så inarbetad vana att man inte behöver ha en förhandling med sig själv varje gång. Att öva sig i att inte låta pengarna få grepp över en genom att ge bort en del av dem. Att umgås med kristna bröder och systrar och dela livet med dem, att bekänna synder, läsa Bibeln och be. Och mycket mer! Om och om igen, vecka in och vecka ut, så att när pressen kommer så sitter grunderna på plats och man har riktningen klar.

Det finns mer att säga, som sagt, men vi måste gå vidare.

II. VILDDJURET FRÅN JORDEN

Vi kommer till det andra vilddjuret, det som steg upp ur jorden. Det är mycket som återkommer här så vi kommer att kunna gå igenom texten snabbare. Men jag gör ungefär samma sak här, även om vi kommer att följa texten lite närmare. Jag vill nämna fem saker som karaktäriserar detta andra vilddjur.

1. Liknar Kristus (vers 11)

För det första. Också detta vilddjur liknar Kristus. Men inte Kristus som kung, som det andra, utan Kristus när han utövar ämbetet som präst och profet. Det liknar Kristus när han framställs som ett lamm. Den elfte versen säger att vilddjuret hade två horn som ett lamm, men det talade som en drake. Det är ett falskt lamm. Det ser ut som ett lamm, men dess ord avslöjar dess natur.

Om det första vilddjuret betonar mer rå makt och styrka genom lögnaktiga politiska system och militära erövringar så handlar det andra vilddjuret om falska religioner och falsk tillbedjan. I Uppenbarelsebokens femte kapitel såg vi det äkta lammet som fick ta emot tillbedjan. Här ser vi det falska lammet som vill genom under och tecken vill rikta människors tillbedjan till det första vilddjuret och ytterst sett draken själv.

Ett av Satans två verktyg är lögnen. Uppenbarelseboken 12 säger att han förleder hela världen. Här är ett av hans främsta verktyg för det, nämligen att framställa sig attraktiv som Kristus. Vi ska inte vänta oss att den uttryckliga djävulsdyrkan kommer att svepa över hela världen med groteska statyer och symboler, även om det såklart kommer att förekomma. Men den falska religionen är mycket mer attraktiv och bedräglig än så. Den kommer att innehålla tillräckligt många saker som den kristna tron innehåller för att få många människor att tro att det är samma sak, eller rent av något som är bättre. Det vore inte otänkbart att många skulle lämna den kristna tron för den andra religionen för att den talar starkare om abortmotstånd eller biblisk sexualetik till exempel.

Vad jag menar är att vi bör förvänta oss falska religioner som plockar upp bibliska teman. Det Satan gör här är att han ställer upp en falsk treenighet som utgörs av draken och de två vilddjuren. Det är därför texten slutar med en uppmaning till vishet. Vi behöver höra vad han säger och pröva det mot Guds ord. Hör vi Jesu röst eller hör vi drakens röst? Jag tror inte att det alltid kommer att vara lätt att höra skillnaden.

2. Ger stöd åt det politiska systemet (vers 12)

För det andra: han ger stöd åt det politiska systemet. Vers 12 säger att,

Uppenbarelseboken 13:12 (SFB-15)

¹²Det utövar det första vilddjurets hela makt inför det och får jorden och dess invånare att tillbe det första vilddjuret vars dödliga sår hade blivit läkt.

Här ser vi hur de två vilddjuren förhåller sig till varandra. Det första vilddjuret framställs som en mäktig kung som väcker folkens förundran och det andra vilddjuret utövar samma makt och får jordens invånare att tillbe första vilddjuret.

Återigen är det här en bild som tydligt handlar om kejsardyrkan under det romerska imperiet. Men som jag sade tidigare så har vi sett genom historien hur världsliga härskare framställs som en sorts frälsargestalter och gudar. Här har vi ett vilddjur vars funktion är att göra religion av det politiska systemet. Så om någon av er har tvekat kring om idén på en statskyrka är biblisk behöver ni inte tveka längre. Den finns precis här.

Jag kommer att tänka på när de första baptisterna etablerade sig i göteborgsområdet under 1840 och 50-talet. Det var fattigt folk som hade kommit till tro och som enligt domprost Johan Johansson levde ett stilla och exemplariskt liv (Kulturbild s 84). Men likväl var det oacceptabelt för Svenska kyrkan och man förföljde baptisterna systematiskt genom att inte låta dem vigas vilket innebar att alla deras barn betraktades som utomäktenskapliga, vilket i sin tur innebar att de inte hade rätt att arva sin fars egendom, eller genom att komma tillsammans med polisen och ta deras nyfödda barn och tvångsbegjuta dem och sedan till exempel kräva familjens enda ko som ersättning för besväret, vilket innebar att familjen förlorade sin försörjning. Och genom mängder av andra trakasserier.

Det var förstås där och då. Men det är ännu ett av otaliga exempel på när religionen och den världsliga makten flätas samman och ger legitimitet åt varandra i en typ av satanisk symbios. Och det är en företeelse som är här för att stanna, fram till den dag då Kristus kommer tillbaka.

3. Gör stora tecken (vers 13)

För det tredje: vilddjuret gör stora tecken och under. Jag läser vers 13,

Uppenbarelseboken 13:13-15 (SFB-15)

¹³Det gör stora tecken och får till och med eld att falla från himlen ner på jorden i människornas åsyn. ¹⁴Genom tecknen det fått makt att göra inför vilddjuret förleder det jordens invånare. Det säger till jordens invånare att göra en bild åt vilddjuret som har ett sår från ett svärd men lever igen. ¹⁵Och det fick makt att ge livsande åt vilddjurets bild, så att vilddjurets bild till och med kunde tala och låta döda dem som inte tillbad vilddjurets bild.

Det får eld att falla ner från himlen. Det leder tankarna till profeten Elia som gjorde just det i kampen mot Baalsprofeterna. Här har vi en kopia av Elia, en falsk profet, vilket detta andra vilddjur också kommer att kallas senare i Uppenbarelseboken (16:13; 19:20 och 20:10). Det är en typ av propagandaminister som hänför folket med stora tecken och under, ungefär som Faraos magiker i Andra Mosebok som kunde kasta sina stavar på marken och få dem att förvandlas till ormar.

Vi var tidigare inne på att det inte finns något samband mellan att något lockar mycket folk och att något är sant. Här måste vi se ett liknande samband, nämligen att även om det sker övernaturliga saker och stora tecken så betyder det inte att det är från Gud. Även om folk gör starka upplevelser och folk faller till marken och talar främmande språk så kan vi inte dra slutsatsen att det är den helige Ande som är verksam. Vi kommer att konfronteras med falska religioner som i högsta grad är övernaturliga. Här krävs vishet och urskillning, vilket vi ska återkomma till alldeles strax.

4. Tvingar folk att tillbe vilddjuret (vers 15)

För det fjärde: lägg också märke till att vilddjuret använder sig av tvång. Den femtonde versen säger att vilddjuret lät döda alla som inte tillbad det första vilddjuret. Återigen en tydlig koppling till kejsardyrkan, men också något vi ser genom hela historien. En typ av intolerans som säger att om du inte rättar dig efter oss så kommer vi att straffa dig. Idag upplever vi vad somliga kallar för ett mjukt totalitärt styre som går ut på att om man inte gör som alla andra så blir man stigmatiserad och motarbetad. Men det är inte ett stort steg från ett mjukt totalitärt styre till ett hårt totalitärt styre när en vägran att rätta sig i ledet helt enkelt leder till ett skott i nacken.

5. Tvingar folk att identifiera sig med vilddjuret (vers 16)

För det femte: vilddjuret tvingar folk att identifiera sig med det första vilddjuret. En typ av andlig identifikation. Jag läser de tre sista verserna, kanske de tre verser som debatterats mest i hela Bibeln:

Uppenbarelseboken 13:16-18 (SFB-98)

¹⁶Och det tvingar alla - små och stora, rika och fattiga, fria och slavar - att ta emot ett märke på högra handen eller pannan, 17 så att ingen kan köpa eller sälja utom den som har märket, vilddjurets namn eller dess namns tal. 18 Här krävs vishet. Den som har förstånd ska räkna ut vilddjurets tal, för det är en människas tal. Och dess tal är 666.

Vilddjurets märke

Vad handlar detta med vilddjurets märke om? Låt oss börja med att fråga oss vad det första århundradets åhörare kan ha tänkt när de hörde detta.

Det kan vara en anspelning på att vissa slavar brännmärktes för att visa att de var slavar. Det kan också vara en anspelning på en tatuering som många soldater fick som visade att de var soldater.

Sådana saker kan ligga i bakgrunden, men en sak som jag tror att vi kan vara ganska säkra på är att det inte är meningen att vi ska läsa det här märket som ett bokstavligt märke som var synligt på pannan eller handen. Därför att vid flera tillfällen i Uppenbarelseboken omtalas Guds församling som att de har en märke, till exempel i Upp 14:1, att de har Faderns namn skrivet på sina pannor.

Det förstår vi naturligt att det inte handlar om en tatuering, utan att det är en bild som handlar om tillhörighet och identifikation. Det är ett andligt märke, vilket också är fallet här i det trettonde kapitlet.

En näraliggande bild är dopet. Vi döps i Faderns, Sonen och den helige Andes namn. Domet är en form av initiationsrit, det är ett yttre tecken på att vi gått från en identitet till en annan.

Det är när vi som individer märks ut, där vi offentligt lämnar världen för att höra till Kristus. Och det är när en församling säger: ”vi ser att du är en kristen och nu är du en av oss.”

Det är därför varken konstigt eller långsökt när de första baptisterna i Sverige talade om spädbarnsdopet som vilddjurets tecken. När prästen kom tillsammans med länsman och tog deras nyfödda barn med våld för att tvångs-”döpa” det och sedan kräva en sådan summa i böter att familjens ekonomi havererade.

Samtidigt är det tecken vi ser i texten något djupare än att ett spädbarn utsätts för ett tvångsdop. Texten säger att det sätts på pannan eller på högra handen. Att det sätts på pannan innebär att det präglar vårt tankeliv och vår livsfilosofi. Att det sätts på högra handen innebär att det präglar våra gärningar. Det är alltså en levande identifikation och inte något som man utsätts för när man är omedveten.

Poängen i dessa tre verser är att om du inte följer det världsliga systemet och den världsliga religionen så kommer du att lida. Du kommer att ställas utanför samhället och diskrimineras och förföljas. Texten vill rusta dig och göra dig redo för ett sådant scenario, för det kommer att komma.

Men vad betyder då 666? Det finns massor av förslag, vissa bättre än andra. De flesta förslagen handlar om talmystik, något som var vanligt under antiken, där varje bokstav också var en siffra. Så om man lade ihop bokstäverna i ett namn kunde man komma fram till ett nummer. Och då är det mest populära förslaget att 666 syftar på den romerska kejsaren Nero.

Men jag tror inte att man behöver gå så långt, av fler anledningar än jag har tid att berätta när jag redan har predikat i en trekvart. En anledning är att den 18:e versen inte uppmanar oss att lösa en gåta. Det står att vi ska räkna ut ett tal och sedan står det strax därefter vad talet är. Det är 666. En annan anledning är att det är inte så siffrorna fungerar i Uppenbarelseboken. De leder oss inte in i matteuppgifter och räkneövningar. Bildspråket i Uppenbarelseboken är mycket bredare än så.

Jag ställer mig alltså i den tradition som säger att 666 är bilden på falsk religion. Satan är en fallen ängel. Det första vilddjuret är en kopia av Kristus som kung. Det andra vilddjuret är en falsk profet som försöker kopiera andra drag hos Kristus. Så om vi vill ha ett nummer som kännetecknar något som alltigenom är en förfalskning, vilket nummer ska vi ta? Om vi ska beskriva Treenigheten med ett nummer, vilket skulle vi välja? 777. Sju är den viktigaste siffran genom hela Uppenbarelseboken och en bild på fullkomlighet.

Så om vi ska beskriva en falsk religion, en religion som försöker likna den sanna religionen, så att man har en annan treenighet men som faller till korta vore det naturligt att sätta 666 istället. Sju är talet för fullkomlighet och sex är talet som aldrig når fram. 666 blir bilden av en falsk och ofullkomlig treenighet, ett trefaldigt tillkortakommande.

Kallelse till vishet

Så, vart leder allt detta oss? Precis som texten om det första vilddjuret ledde fram till en uppmaning till tro och uthållighet leder den här texten fram till en uppmaning till vishet.

Det är så mycket som kommer att vara attraktivt. Det är så mycket som kommer att vara övertygande. Det är så mycket som kommer att fånga vår fantasi och våra känslor och få oss att vilja följa. Det är så mycket som kommer att likna Kristus. Som kommer att likna den

helige Ande. Det kommer att vara ett enormt momentum där massor av människor hänger på, där följarskaran blir större och större och där det kommer att bli svårare och svårare att inte följa med strömmen.

Kom då ihåg, som om ditt liv hängde på det, att allt inte är Gud som glimmar. På sätt och vis skulle jag vilja ge dig några kontrollfrågor att ställa, men det första vilddjuret är ett monster med många huvuden, det innebär att det tar många olika former. Det innebär att du som kristen behöver vara så väl bekant med evangeliet att du direkt kan höra och avslöja om det är ett falskt evangelium som predikas. Är det ett evangelium som ger ära till Gud eller till människor? Är det ett evangelium som gör mycket av Guds nåd eller gör det mycket av hur bra du var som lyckades välja rätt? Är det ett evangelium som lägger på dig lagar och regler för att förtjäna din rättfärdighet eller är det ett evangelium som fyller dig med tacksamhet och en vilja att ge hela ditt liv tillbaka till honom?

Du behöver vara så väl bekant med vem Jesus är så att du direkt kan höra och avslöja om det är en annan Jesus som predikas. Är det en Jesus som bär vår skuld och vår fördömmelse, som led i vårt ställe och bar Guds vrede över vår synd som offer för våra synder? Är han sann människa och sann Gud?

Och du behöver vara så väl bekant med vad en biblisk församling är så att du direkt kan höra och avslöja om det är något annat än Kristi kropp som du är en del av.

Bibeln kallar dig till vishet. Det betyder att du behöver ha grunderna tryggt på plats så att du vet hur du ska navigera. Och det betyder att du gör det tillsammans med dina bröder och systrar eftersom ingen av oss klarar att vara visa på egen hand.

AVSLUTNING

I den fjärde versen ställs den retoriska frågan, ”vem kan strida mot vilddjuret?” I det här kapitlet ser det ut som att ingen kan det. Men i det 15:e kapitlet ställs en annan fråga i den tredje och fjärde versen:

Uppenbarelseboken 15:3-4 (SFB-15)

³[...]

"Stora och underbara är dina gärningar,
Herre Gud Allsmäktig.
Rätta och sanna är dina vägar,
du folkens Kung.

4 Vem skulle inte vörda dig, Herre,
och prisa ditt namn?

Bara du är helig,
och alla folk ska komma och tillbe inför dig,
för dina rättfärdiga domar har uppenbarats."

Draken och hans två vilddjur kommer inte att få det sista ordet. Det kommer att innebära lidande innan slutet och det kommer att se mörkt ut, men de är inte oöverbärliga. Det finns ett hopp och det finns en tröst som bär genom både livet och döden. Om någon ska gå i fångenskap, då går han i fångenskap. Om någon ska dödas med svärd, då dödas han med svärd. Men Kristus bär oss genom både livet och döden. Genom allt som händer är han den ende som håller och den ende som bär.